

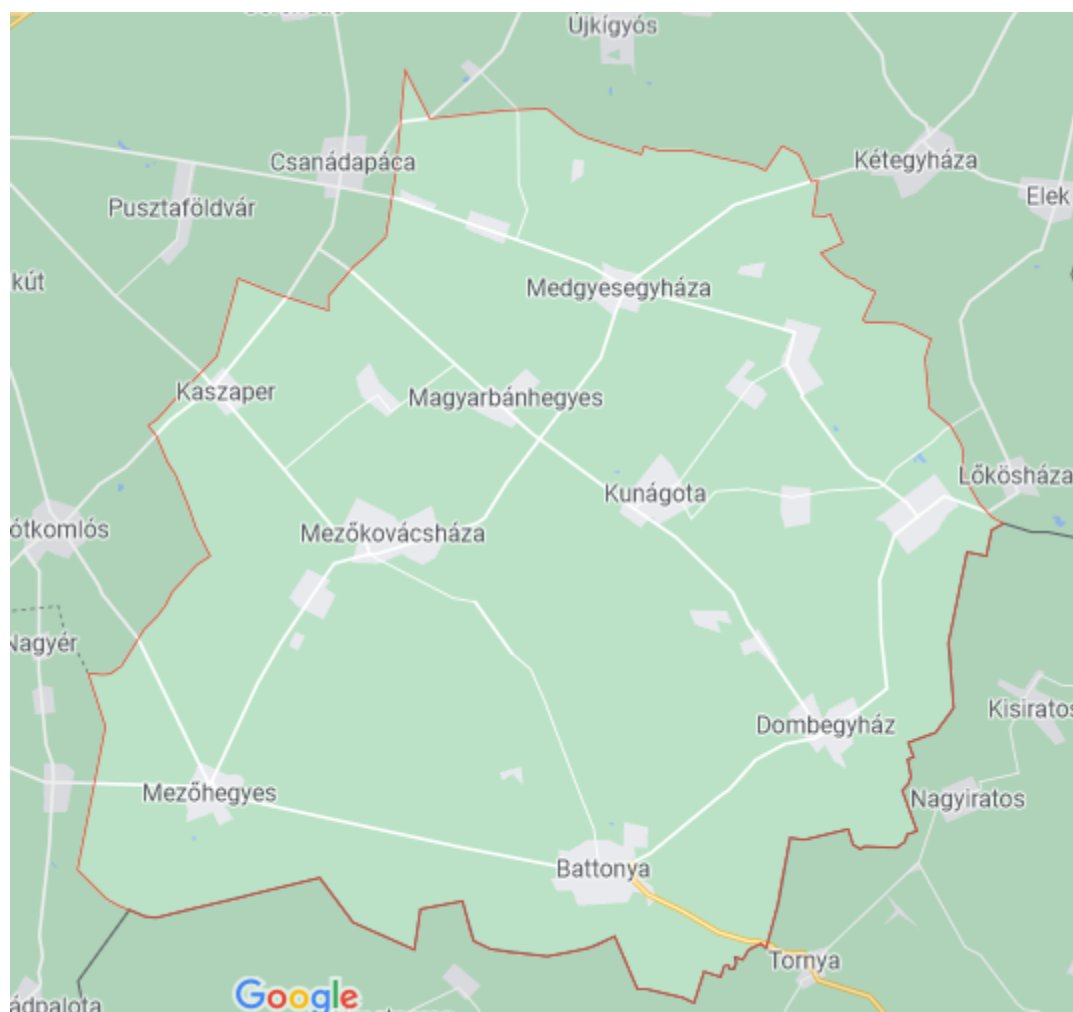

BÉKÉS MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL
OROSHÁZI JÁRÁSI HIVATALA

Ügyiratszám:	BE-06/NEO/6470-2/2021.	Tárgy:	Előterjesztés Önkormányzatának ülésére	Mezőhegyes Képviselő-testületi	Város
Ügyintéző:	Dr. Gaálné dr. Marácz Gabriella	Hiv. sz.:	-		
Telefon:	06-68-414-043/102	Melléklet:	-		

**Mezőhegyes város lakosságának
egészségügyi állapotáról és az orvosi ellátásról**

Bevezető: 1948-as megalakulásakor a *World Health Organization* (WHO) az egészséget a következőképpen definiálta: „Az **egészség** a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota, és nem csupán a betegség vagy fogyatékosság hiánya”.

Ez a megfogalmazás felváltotta a hagyományos betegség-központú meghatározást, amely mint paradigmaváltás igen jelentős, hiszen az egészség fogalmának kiterjesztett korszerű megközelítését máig ez jelenti.

A lakosság egészségi állapotának ismerete szükséges az egészségügyet érintő, de az egészségügy területén kívül eső olyan döntéshez is, amelyeket a lakosság egészségére hatnak.

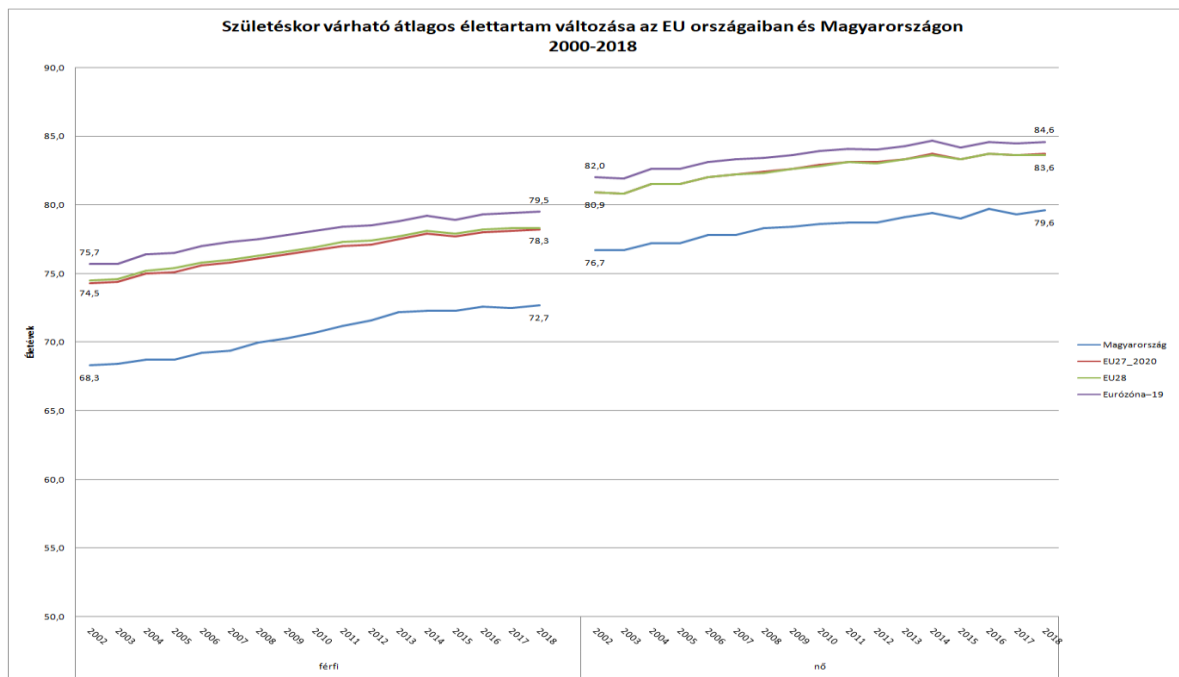
A népegészségügy területén dolgozó szakemberek alapvető és elsőrendű feladata hogy munkájukon keresztül a magyar lakosság egészségügyi állapotának javítását kiemelt fontosságú célnak tekintsék, és elvégzett feladataik mentén megjelenhessen a betegségek megelőzése területén ma egyre nagyobb jelentőséget adó preventív, a megelőzést megjelenítő szemlélet.

Békés megye a gazdasági, infrastrukturális, társadalmi, szociális, foglalkoztatási adatok alapján, országos összehasonlításban hátrányos helyzetű térség.

A kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet alapján (a területi fejlettség alapján, a társadalmi és demográfiai, lakás és életkörülmények, helyi gazdaság és munkaerő-piaci, valamint infrastruktúra és környezeti adatokból képzett komplex mutató segítségével történő besorolás) a Mezőkovácsházai járás a **komplex programmal fejlesztendő járások** közé tartozik.

Demográfiai helyzet – népesség, népmozgalom

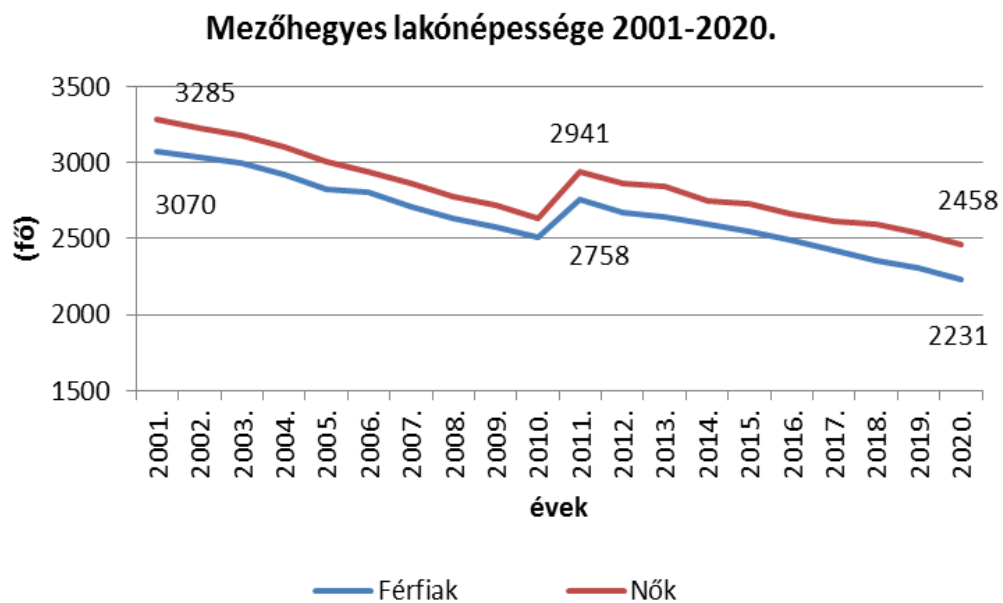
A **születéskor várható élettartam** az az átlagos évmennyiség, amit az újszülöttek remélhetnek, feltételezve, hogy a körülmények semmit nem változnak és rájuk mindig a kiszámítás évének korszpecifikus halálozási mutatói érvényesek.

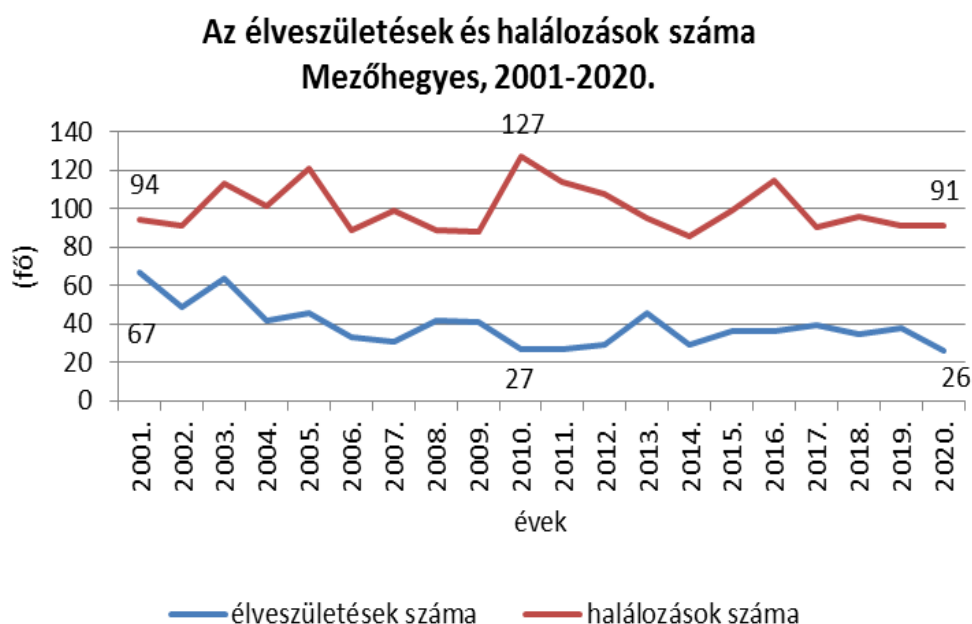
A születéskor várható élettartam lassú növekedést mutat. Békés megyében az országos szinthez hasonlóan az Európai Unió átlagos értékétől való lemaradás a férfiaknál közel 7, a nőknél 5 év.

MEZŐHEGYES

Mezőhegyes lakónépessége 20 év alatt 26,2%-kal csökkent.

A vizsgált 20 évben a halálozások száma folyamatosan meghaladta a születések számát. 2010-ben a legnagyobb a különbség, 100-zal többen haltak meg, mint amennyi gyermek született.

Mezőhegyes település lakosságának egyes betegségek és betegségcsoportok miatt bekövetkezett halálozási mutatói

Egy adott terület lakosságának egészségi állapotát első megközelítésben a 65. életév betöltése előtt bekövetkezett halálozások mértéke és halálloki struktúrája jellemzi:

- ezeket a korai halálozásokat a tudatos életvitellel befolyásolható kockázati tényezők mértéke döntően befolyásolja
- a korai megbetegedések és halálozások jelentős társadalmi terhet jelentenek

Ezért a továbbiakban a népegészségügyi szempontból kiemelt jelentőségű **25-64 éves** korosztályban vizsgáljuk az alábbi halálozási mutatókat:

- általános halálozás
- keringési rendszer betegségei miatti halálozás
- rosszindulatú daganatok miatti halálozás
- dohányzással összefüggésbe hozható halálozás

a 0-74 éves korosztályban

- az egészségügyi szolgáltatáshoz köthető, elkerülhető halálozás
- elsődleges megelőzéssel befolyásolható, elkerülhető halálozás

Az adatok statisztikai feldolgozása:

A Standardizált Halálozási Hányados (SHH) megmutatja, hogy az adott terület lakosságának adott időszakra és halálokra vonatkozó halálozása mennyivel tér el az országos halálozási szinttől.

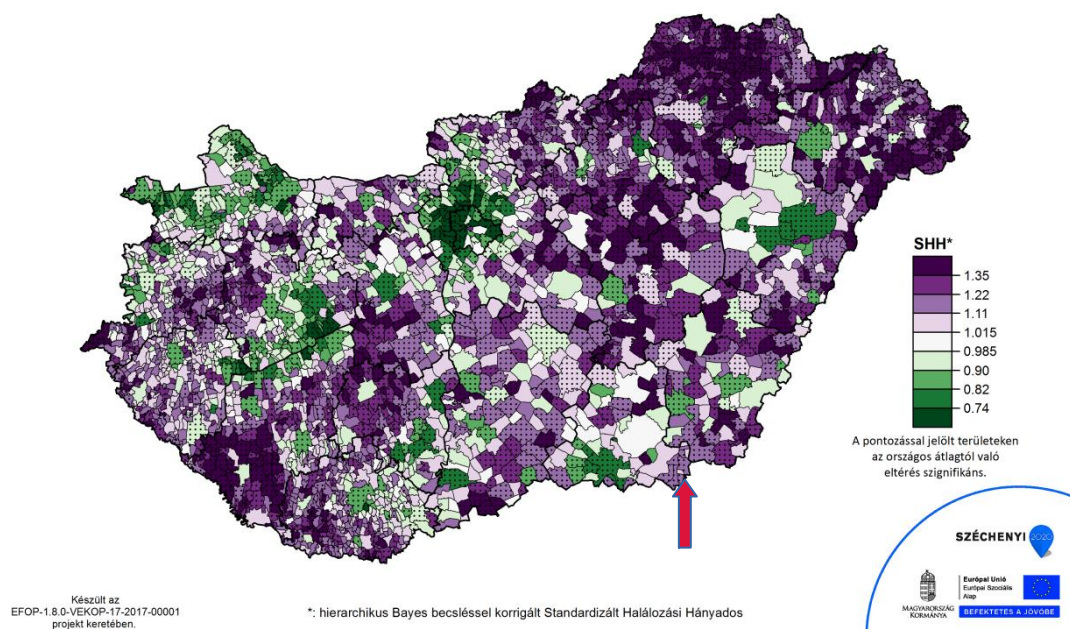
A hierarchikus Bayes becsléssel korrigált SHH a területi (megyei ill. járási, települési) szintű vizsgálatok esetén alkalmazott stabilizált mutató, amely korrigálja a kis esetszámokból eredő statisztikai bizonytalanságot. Szignifikáns (sz) értékek esetében a véletlen szerepe nagy valószínűséggel kizárható, az eltérés szignifikánsnak mondható.

Az adatok és a térképek forrása a Nemzeti Népegészségügyi Központ Információs Rendszere (Népegészségügyi Elemzési Központ Információs Rendszer, NEKIR-NNK 2020.)

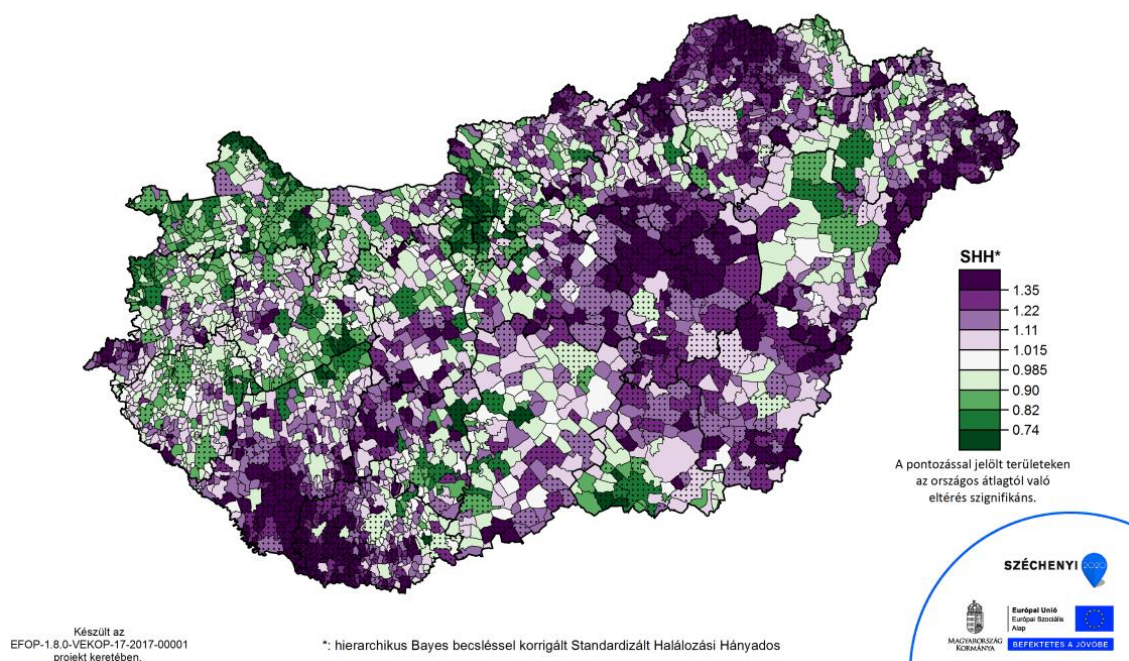
Általános halálozás (BNO-10.:A00-Y98)

Mezőhegyes település 25-64 éves férfi lakosságának összes halálozása egyaránt az országos szintet **11%-kal szignifikánsan meghaladja.**

**Magyarország 25-64 éves férfi lakosságának
az összes halálok miatti halálozása (BNO-10.:A00-Y98),
települési szinten, 2014-2018.**

**Magyarország 25-64 éves női lakosságának
az összes halálok miatti halálozása (BNO-10.:A00-Y98),
települési szinten, 2014-2018.**

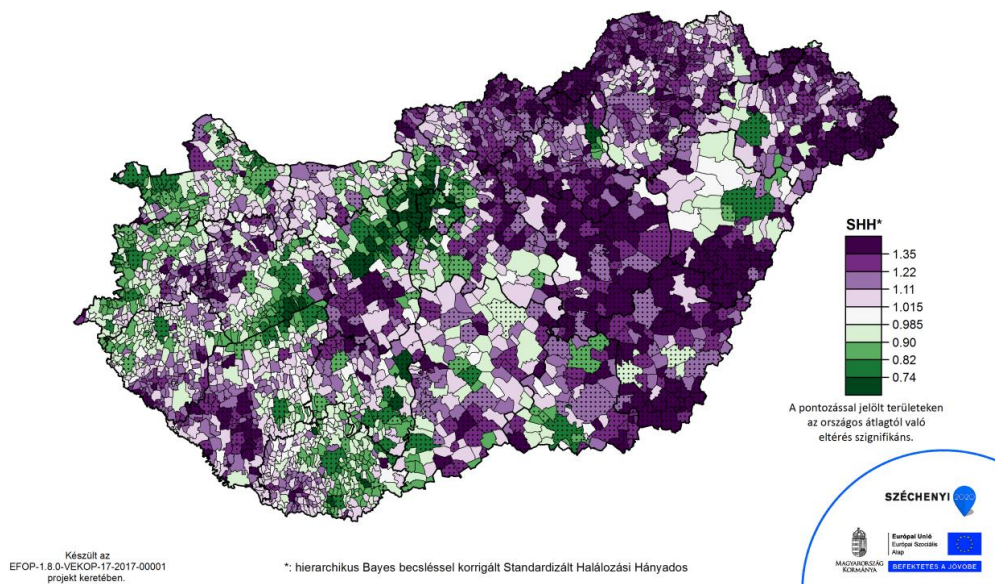

A keringési rendszer betegségei (BNO-10.:I00-I99)

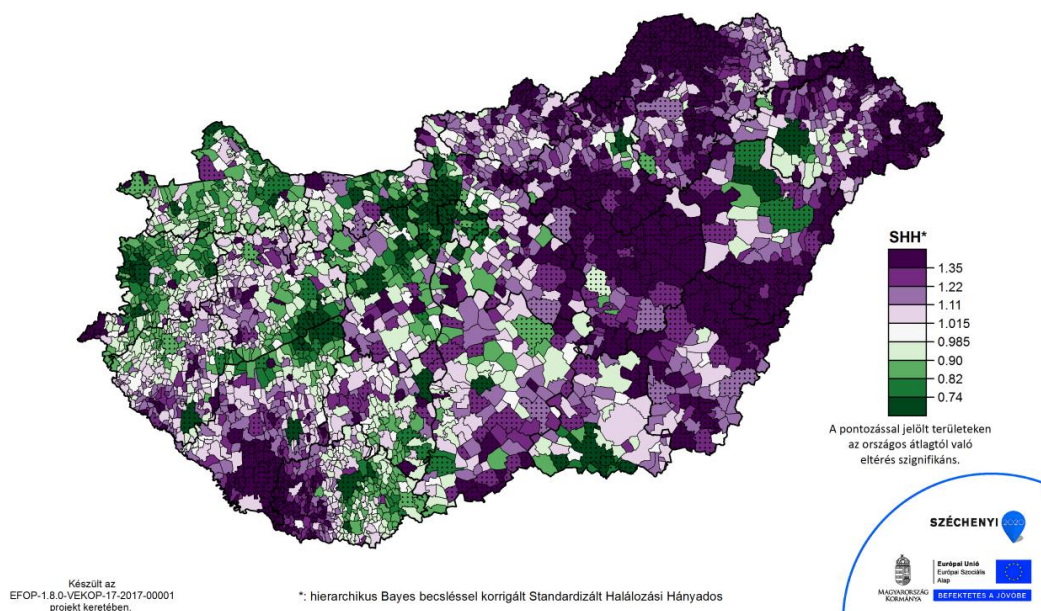
Mezőhegyes település 25-64 éves férfi és női lakosságának a keringési rendszer betegségei miatti halálozása egyaránt az országos szintet **35 %-kal szignifikánsan meghaladja.**

**Magyarország 25-64 éves férfi lakosságának
a keringési rendszer betegségei okozta halálozása (BNO-10.:I00-I99),
települési szinten, 2014-2018.**

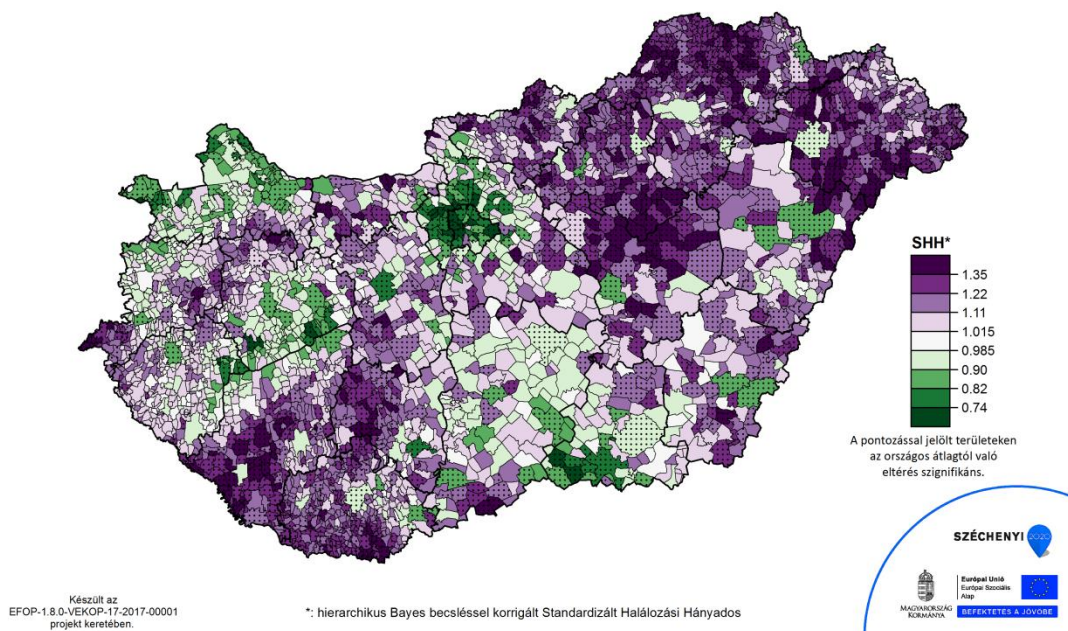
**Magyarország 25-64 éves női lakosságának
a keringési rendszer betegségei okozta halálozása (BNO-10.:I00-I99),
települési szinten, 2014-2018.**

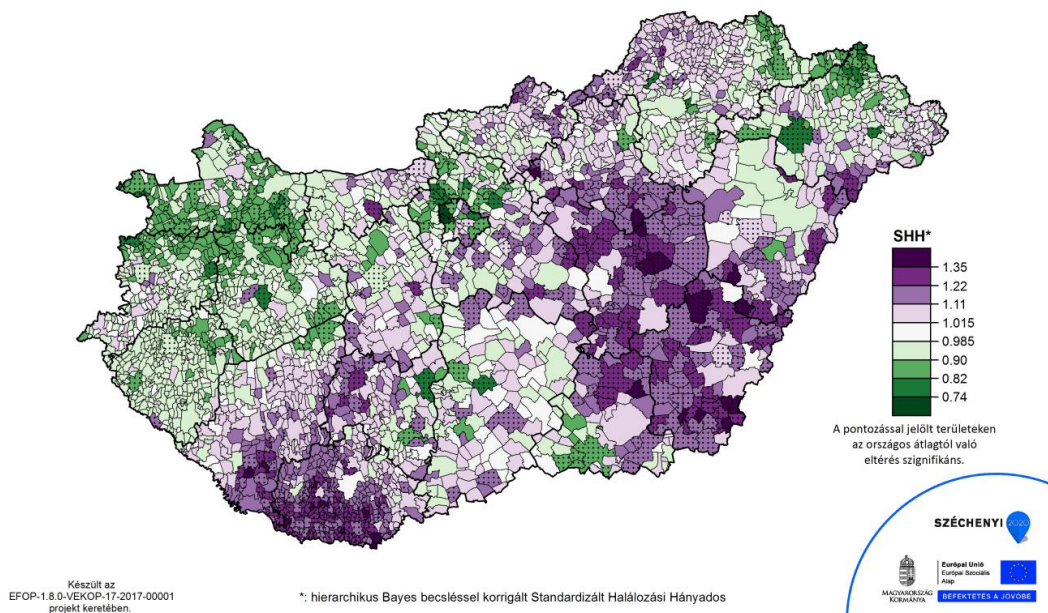
Rosszindulatú daganatok (BNO-10.:C00-C97)

Mezőhegyes település 25-64 éves férfi lakosságának a rosszindulatú daganatok miatti halálozása az országos átlagtól nem tér el szignifikáns mértékben, a nők esetében viszont az országos szintet **11 %-kal szignifikánsan meghaladja.**

**Magyarország 25-64 éves férfi lakosságának
a rosszindulatú daganatok (BNO-10.:C00-C97) miatti halálózása,
települési szinten, 2014-2018.**

**Magyarország 25-64 éves női lakosságának
a rosszindulatú daganatok (BNO-10.:C00-C97) miatti halálózása,
települési szinten, 2014-2018.**

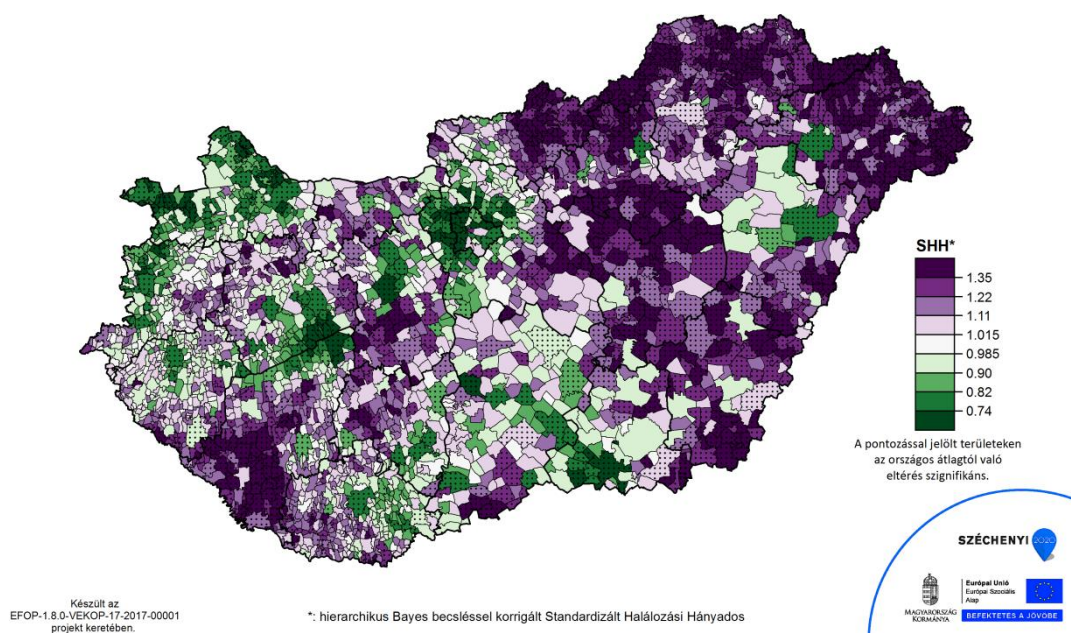

Dohányzással összefüggésbe hozható halálozás

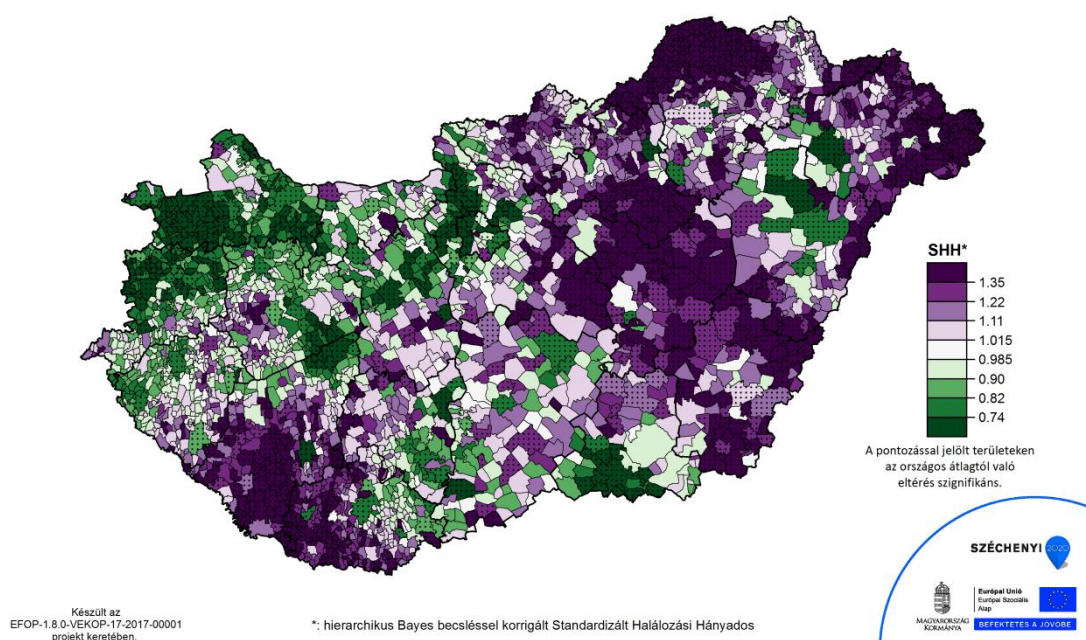
Mezőhegyes település 25-64 éves férfi lakosságának a dohányzással összefüggésbe hozható halálózása az országos szintnél **22 %-kal**, a nők esetében **35 %-kal szignifikánsan magasabb**.

**Magyarország 25-64 éves férfi lakosságának
a dohányzással összefüggésbe hozható halálozása,
települési szinten, 2014-2018.**

**Magyarország 25-64 éves női lakosságának
a dohányzással összefüggésbe hozható halálozása,
települési szinten, 2014-2018.**

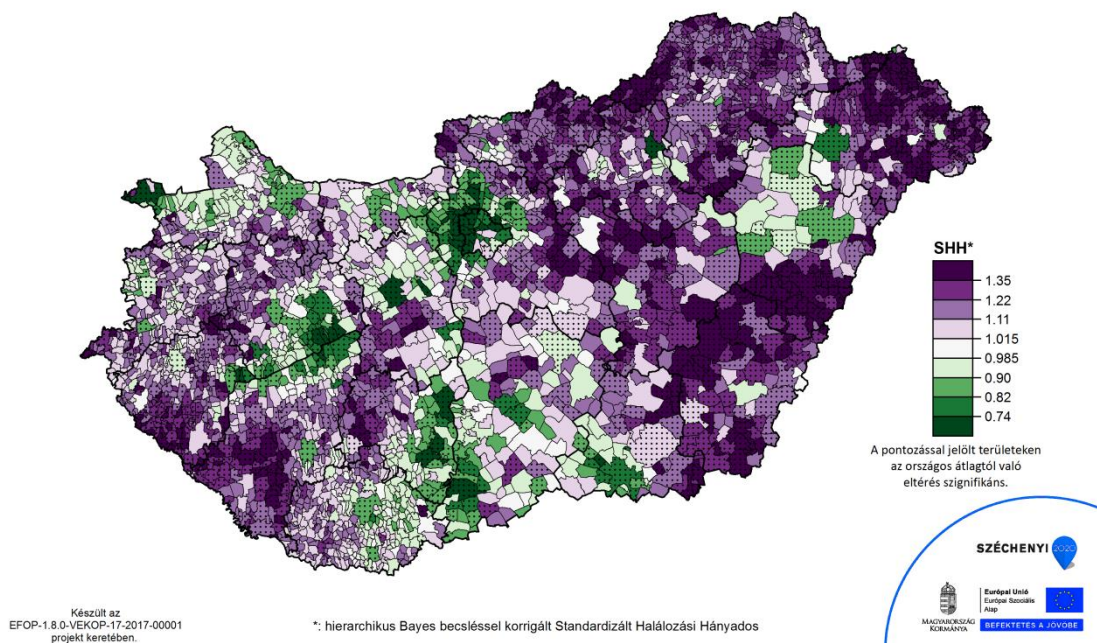
Az egészségügyi ellátáshoz köthető, elkerülhető halálesetek azok a halálesetek, melyek meghatározott életszakaszon az egészségügyi beavatkozások időben történő, megfelelő igénybevételével és alkalmazásával elkerülhetők lennének. Az elemzés során alkalmazott, az

egészségügyi ellátáshoz köthető elkerülhető halálokok összetett csoportját meghatározó halálokokat az alábbi táblázat szemlélteti:

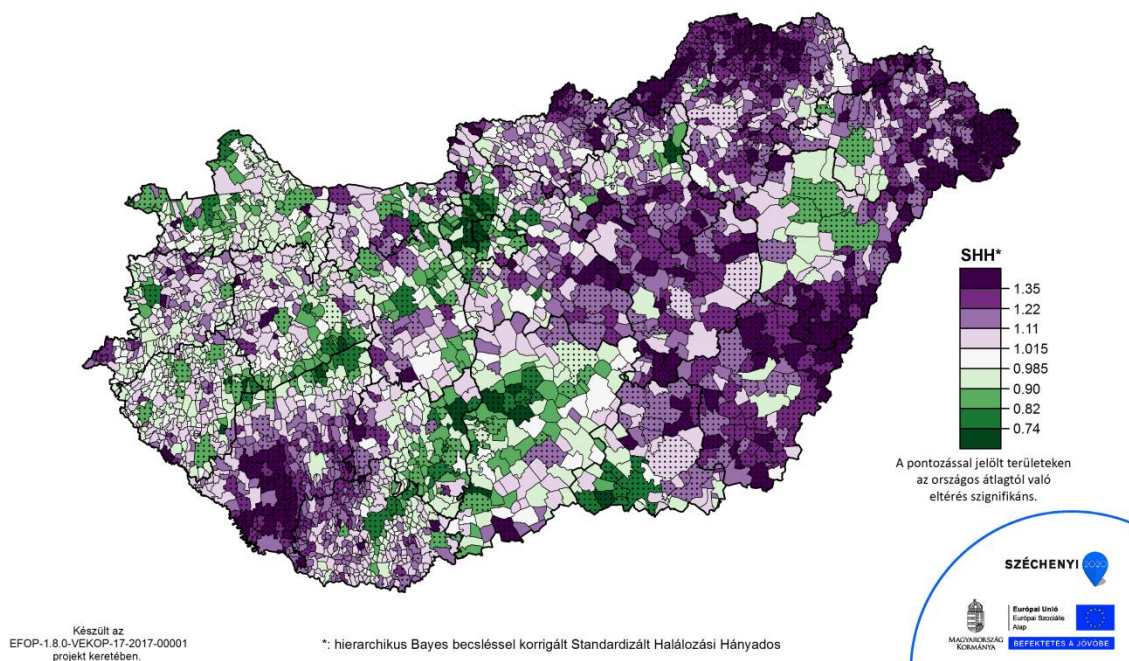
Megbetegedés	BNO X. kód
Fertőző bélbetegségek	A00-A09 0-14
Gümőkór és következményei	A15-A19, B90 0-74
Diphtheria, egyéb tetanus, heveny poliomyelitis	A36, A35, A80 0-74
Szamárköhögés	A37 0-14
Septicaemia	A40-A41 0-74
Kanyaró	B05 1-14
Vastagbél és végbél rosszindulatú daganata	C18-C21 0-74
A bőr egyéb rosszindulatú daganata	C44 0-74
Az emlő rosszindulatú daganata	C50 0-74
A méhnyak rosszindulatú daganata	C53 0-74
A méhtest és a méh nem meghatározott részének rosszindulatú daganata	C54, C55 0-44
A here rosszindulatú daganata	C62 0-74
Hodgking-kór	C81 0-74
Leukaemia	C91-C95 0-44
A pajzsmirigy rendellenességei	E00-E07 0-74
Cukorbetegség	E10-E14 0-49
Epilepsia	G40-G41 0-74
Idült rheumás szívbetegség	I05-I09 0-74
Magas vérnyomás betegség	I10-I15 0-74
Ischaemiás szívbetegség	I20-I25 0-74
Agyérbetegség	I60-I69 0-74
Légzőrendszeri betegségek (kivételesen influenza és a tüdőgyulladás)	J00-J09, J20-J99 1-14
Influenza	J10-J11 0-74
Tüdőgyulladás	J12-J18 0-74
Gyomor-, és nyombélfekély	K25-K27 0-74
A féregnyúlvány betegségei	K35-K38 0-74
Hasüregi sérv	K40-K46 0-74
Epekövesség, és epehólyag-gyulladás	K80-K81 0-74
Glomerularis betegségek, veseelégtelenség, a vese és az uréter egyéb rendellenességei	N00-N07, N17-N19, N25-N27 0-74
Prosztata túltengés	N40 0-74
Terhesség, szülés és a gyermekágy betegségei (anyai halálozás)	O00-O99 0-x
A keringési rendszer veleszületett rendellenességei	Q20-Q28 0-74
Perinatalis szakban keletkező bizonyos állapotok, tetanus neonatorum, szülészeti tetanus	P00-P96, A33-A34 0-x
Műtétrel és gyógykezeléssel összefüggő esetek	Y60-Y69, Y83-Y84 0

Az egészségügyi ellátáshoz köthető, elkerülhető halálesetek szintje Mezőhegyes település 0-74 éves férfi lakossága körében az országos szintnél **22 %-kal**, a nők esetében **11 %-kal szignifikánsan magasabb**.

**Magyarország 0-74 éves férfi lakosságának
az egészségügyi szolgáltatáshoz köthető, elkerülhető halálózása,
települési szinten, 2014-2018.**

**Magyarország 0-74 éves női lakosságának
az egészségügyi szolgáltatáshoz köthető, elkerülhető halálózása,
települési szinten, 2014-2018.**

Az elsődleges megelőzéssel befolyásolható, elkerülhető halálozás (EMB) csoportjába tartozónak tekintettük azokat a – nemzetközi referenciák szerint meghatározott – 75 év alatt bekövetkező

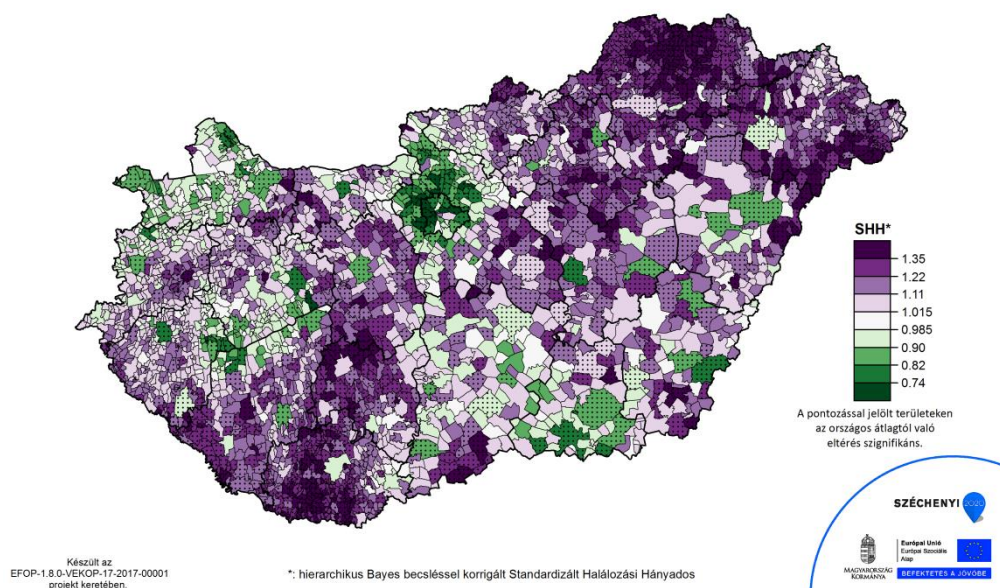
haláleseteket, melyek elsősorban állami és széles körben szervezett (populációs szintű) eredményes elsődleges megelőzés, valamint e halálozások csökkentésére irányuló céltudatos egészségpolitikai, népegészségügyi döntések, beavatkozások révén befolyásolhatóak, illetve elkerülhetőek. A komplex csoport (EMB) az alábbi táblázatban látható konkrét halálokokból tevődik össze:

Megbetegedés	BNO X. kód
A légcső, a hörgő és a tüdő rosszindulatú daganata	C33-C34
Alkoholos májbetegség	K70
Idült májgyulladás	K73
Májfibrózis és májsugor	K74
Idült májpangás	K76.1.9.
Gyalogos sérülése kerékpárral, 2-3-4 kerekű motoros járművel, teherautóval, busszal ütközés	V02-V04
Gyalogos sérülése külön meg nem nevezett, egyéb vagy nem közlekedési balesetben	V09.1.2.3
Kerékpáros sérülése 3-4 kerekű motoros járművel, teherautóval, autóbusszal ütközés	V12-V14
Kerékpáros sérülése egyéb vagy külön meg nem nevezett, szállítási balesetben	V19.0.1.2.4.5.9
Motoros, autó, teherautó, nehéz szállító, busz balesetek	V20-V79
Lovasbalesetek, de motoros járművel való ütközés	V80.3.4.5
Vonatbalesetek	V81.0.1
Villamos balesetek	V82.0.1
Ipari, mezőgazdasági, építő, terepjáró, ismeretlen baleset	V83-V87
Ismeretlen közlekedési mód	V88.0.1.2.3.4.5.6.7.8
Ismeretlen baleset jármű típusa nincs jelölve	V89.0.2.3.9
AIDS	B20-B24

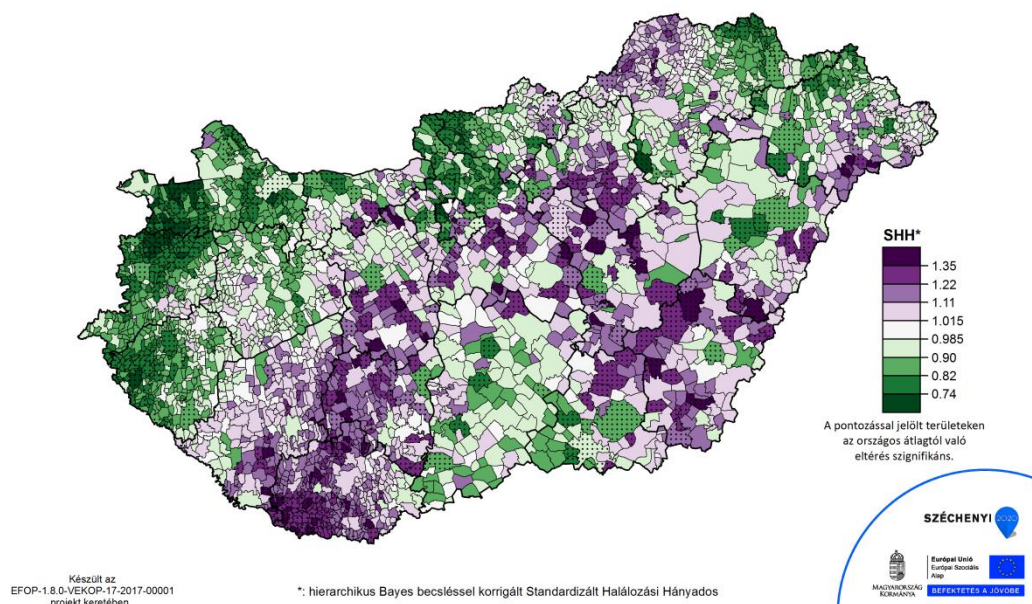
Az elsődleges megelőzéssel befolyásolható, elkerülhető halálozás Mezőhegyes településen a 0-74 éves férfiak körében **nem mutat szignifikáns eltérést** az országos szinttől, a 0-74 éves nők vonatkozásában **11%-kal, szignifikánsan magasabb** az országos szintnél.

**Magyarország 0-74 éves férfi lakosságának
az elsődleges megelőzéssel befolyásolható, elkerülhető halálozása,
települési szinten, 2013-2017.**

**Magyarország 0-74 éves női lakosságának
az elsődleges megelőzéssel befolyásolható, elkerülhető halálozása,
települési szinten, 2013-2017.**

Következtetések:

Láthatjuk, hogy Mezőhegyes lakosságának egészségi állapota a halálozási mutatók tükrében a legtöbb esetben kedvezőtlenebb képet mutat az országos átlaghoz képest.

A lakosság egészségi állapotának javítása komplex feladat. A betegségek kialakulása hosszú folyamat, az egészségügyi ellátórendszer sokszor későn, abban a szakaszban tud beavatkozni, amikor már csak az előrehaladott betegség szinten tartása lehetséges. Számos betegség azonban **szűrővizsgálatokkal** olyan korai szakaszban is felismerhető, kimutatható, amikor még a betegnek tünetei nincsenek. Az ilyen korai szakaszban megkezdett gyógyítás számos halálesetet megelőzhet.

A fertőző betegségek egy részénél a **vakcináció** jelentheti a megoldást a betegségterhek, a feleslegesen bekövetkező haláleseteket minimális szintre csökkentése terén. Az életkorhoz kötött védőoltások bizonyították már ezt, ezek szükségességét nem is kérdőjelezzük meg. Fontos a nem kötelező védőoltások népszerűsítése.

Az egészségre ható tényezők között a legjelentősebb szerepet az egyén életmódja, az egészséghez való viszonya játssza. Az **egészségtudatos magatartás** kialakítása gyermekkorban kell, hogy kialakuljon, az egészséges gyermekek jelentik az egészséges jövő nemzedék zálogát. A születéskor várható élettartam emelkedése mellett arra kell törekedni, hogy a várható hosszabb élettartamon belül az egészségben eltöltött életevek száma növekedjen. Több nemzedéken átívelő multidiszciplináris tevékenység eredményeként várható a lakosság egészségi mutatóiban bekövetkező kedvező tendencia. A jelenlegi állapot is több évtized alatt alakult ki. A folyamat visszafordítása is türelmet, kitartást igénylő feladat.

Egészségügyi ellátás – Egészségügyi igazgatási feladatok

Egészségügyi igazgatási feladatok felsorolása:

- az alapellátásban dolgozó egészségügyi szolgáltatók, járóbeteg szakellátást végző egészségügyi szolgáltatók működési engedélyezésében az eljárási folyamatok elvégzése.
- alapellátás orvosaival való kapcsolattartás, koordináció.
- az e-GEN Egészségügyi szolgáltatók nyilvántartására szolgáló számítógépes program vezetése, aktualizálása, valamint a nyilvántartás adataira vonatkozó jelentési kötelezettségeknek teljesítése.
- háziorvosi házi gyermekorvosi és fogorvosi alapellátás szakterületeken egészségügyi igazgatási ellenőrzések végzése a járási tisztifőorvos koordinálásával.

Ápolás szakfelügyelet:

- irányítja az ápolási szakfelügyelettel kapcsolatos feladatokat, elősegíti és szervezi az ápolásszakmai követelmények érvényre juttatását, részt vesz az ellenőrzési feladatokban;
- közreműködik a gyógyító-megelőző szolgálatok, valamint az ápolási szakterületen működő egészségügyi vállalkozások ápolási tevékenységének ellenőrzésében;
- az ápolás szakmai szakfelügyelet ellenőrzéseit a vonatkozó rendeletek, és az Nemzeti Népegészségügyi Központ, valamint a BMKH Népegészségügyi Főosztály szakmai iránymutatásai alapján végzi.

Az Orosházi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály illetékességi területén 2020. évben egészségügyi igazgatás és ápolás szakmai szakterületen a COVID-19 járvány helyzetre való tekintettel a munkatervi ellenőrzések elmaradtak, azonban az alapellátás szolgáltatóival és szakdolgozóikkal folyamatos volt a kapcsolattartás.

Mezőhegyes Város Orvosi ellátása:

Mezőhegyes Város Önkormányzat vonatkozásában a Mezőhegyes II. számú háziorvosi körzet üzemeltető változása miatt került sor a működési engedély kiadásra és visszavonásra. 2020. évben betöltetlen körzetként Mezőhegyes Város Önkormányzata működtette és helyettesítéssel volt ellátva, azonban 2021. január 01. napjától Dr. Balla Szilárd egyéni vállalkozó háziorvos látja el a körzet betegeit.

Felnőtt háziorvosi körzetek száma 3, amelyeket vállalkozó háziorvosok látnak el.

Mezőhegyes, Hild János utcai 5. szám alatti felújított rendelőben 2021. júliusában Dr. Rác Zsolt háziorvos korábbi telephelyéről átköltözött és megkezdte tevékenységét.

Mezőhegyes Hild János utca 5. szám alatti rendelőben **2021. október 01. napjától** Dr. Rác Zsolt háziorvos közreműködésével **orvosi labordiagnosztika mintavételi hely működik**, amelyet Mezőhegyes Város Önkormányzata üzemeltet.

Házi gyermekorvosi körzet száma 1, amelyet vállalkozó háziorvos lát el. Jelenleg a házi gyermekorvosi körzet, **tartós helyettesítéssel** van ellátva.

Iskola-egészségügyi körzetek száma 2. A házi gyermekorvos által ellátott körzet jelenleg **tartós helyettesítéssel** van ellátva.

Fogorvosi körzetek száma 2.

Az I. számú fogorvosi körzetet Mezőhegyes Város Önkormányzata üzemelteti, amely **betöltetlenné vált jelenleg helyettesítéssel van ellátva**.

A II. számú fogorvosi körzetet vállalkozó fogorvos üzemelteti.

Az orvosi ügyelet ellátásában Mezőhegyes várost 2020. december 01. napjától az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása által működtetett központi ügyelet látja el.

2020-2021. évben Mezőhegyes Város illetékességi területéről alapellátási egészségügyi szolgáltatókra panaszbejelentés nem érkezett az Orosházi Járási Hivatalhoz.

Védőnői ellátás

Mezőhegyesen a **2 fő területi és 1 fő főállású iskolavédőnő** dolgozik.

A **területi védőnőkre** eső gondozotti létszám közepes (125-170 fő között), azonban a nagy távolságok miatt (majorokban élő gondozottak) a gondozottak felkeresése sok időt vesz igénybe.

A területi védőnők aktívan részt vesznek a **védőnői méhnyak-szűrés lebonyolításában**. A COVID-19 járvány miatt az elvégzett mintavételek száma 20-25 db volt, alacsonyabb, mint a járványt megelőző időszakban.

Kiemelkedően jó a kapcsolatuk a Vöröskereszttel, aktívan részt vesznek az adománygyűjtő akciók szervezésében.

Külön feladatként 2021 áprilisában a várandósok és szoptatós anyák körében a koronavírus elleni vakcina népszerűsítését végezték, valamint felmérték az igényt a felajánlott vakcinákkal kapcsolatban. Az adott időszakban 17 fő várandós és 19 fő szoptatós kismama szerepelt a nyilvántartásukban. Mindkét csoportban 7-7 fő igényelte a vakcinát

A COVID-19 járvány a kapcsolattartás új formáját követelte meg, a gondozottakkal távkonzultáció keretében volt lehetséges a konzultáció. A kapcsolattartásnak ez az új formája működőképesnek bizonyult.

Kiemelésre méltó, hogy rendkívüli esemény az elmúlt évben nem történt.

Az életkorhoz kötött szűrések, védőoltások rendben lezajlottak, elmaradás ezen a téren nem volt.

A feldolgozott halálozási adatok vonatkozásában az adatgazda a Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK). Az adatok regisztrált felhasználók számára, kizárólag saját részre, tudományos és szakmai célból használhatók fel. A jogosult felhasználás is csak forrásmegjelöléssel, az eredeti információ megváltoztatása, módosítása nélkül engedélyezett.

Orosháza, 2021. október 21.

Előterjesztő: Lustyikné dr. Papp Anikó
járási hivatalvezető